

PETTER JÖNSSON

Skämt- och revyvisa

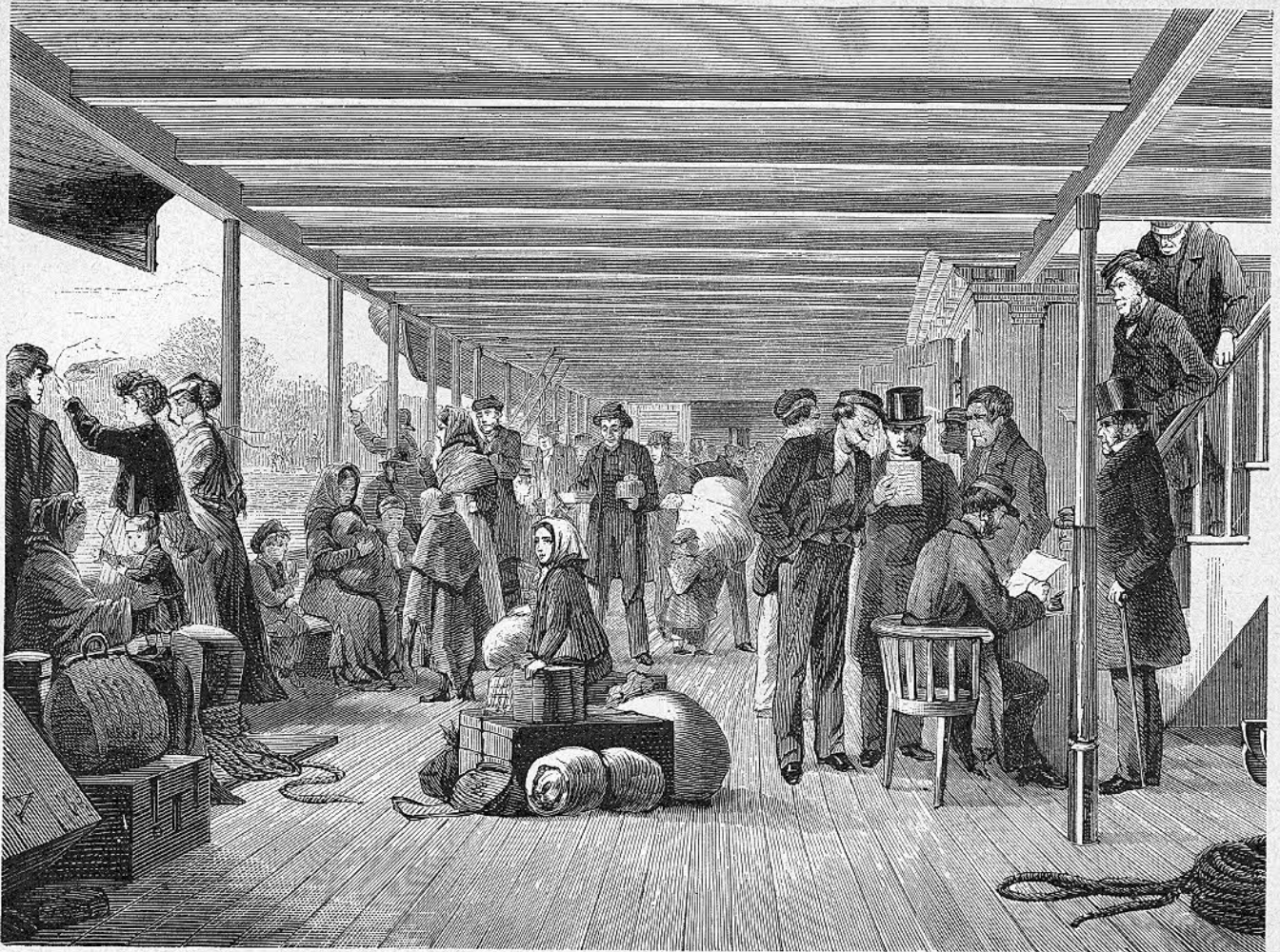
Petter Jönsson och Frödings »skräddaregesädel» har tidigare färgat den allmänna uppfattningen om den svenske emigranten. Svenskamerikanen på besök i hemlandet kom genom sin vana vid större förhållanden att sticka av mot hembygdens grå vardag. Vår gamla inrotade avundsjuka dök fram och man ville genast driva gäck med den säkre främlingen.

Gammal svensk umgängeskunst gick ofta i kru-sandets tecken. Kalas och gästabud var ett enda skrapande och fjäskande. Svensk-amerikanen däremot uppträdde fritt och ogenerat. Gick ut och in i stugorna. Tog nämndemän och statare i hand. Späckade sitt tal med »you see» och »you

know», log med guldtänder och lät knallhatten sitta kvar på huvudet. Gick med mor och far till kyrkan och rökte cigarr på kyrkvallen i stället för att tugga snus. Så en vacker dag vinkade han sitt farväl, tog trunken och gav sig över pölen till slitet och släpet på andra sidan. Och livet i byn gick åter sin gilla, enformiga gång. Svensk-amerikanen var i sanning en sällsam uppenbarelse på den svenska landsbygden.

Nu har Magnus Elmblads roliga och mäktiga populära skildring av Petter Jönssons strapatsrika resa till det stora landet i väster förlorat sin aktualitet, men den kvarstår som en kvick och roligt skriven skämtvisa från förra århundradet.

SCEN FRÅN DÄCKET OMBORD PÅ ETT EMI-
GRANTFARTYG. TECKNING FRÅN 1800-
TALETS MITT I "NY ILLUSTRERAD TIDNING"

Petter Jönsson han såg i Fäderneslandet
att ämbetsmännen förstört det nordiska landet.
Då blev han ledsen och tänkte: »jekeln anamma
jag tror jag kilar min väg och det med detsamma!»

Han tog sin plunta och stoppa matsäck i kistan
och av polisen hans namn blev uppsatt på listan.
Ur vänstra ögat han strök bort tåren med vantens,
tog Gud i hågen och gav sig ut på Atlanten.

Han ville bort till det stora landet i väster
där ingen kung finns och inga kitsliga präster.
Där man får sova och äta fläsk och potatis
och så med flottet kan smörja stövlarna gratis.

Där ingen länsman törs stöta bonden för pannan
och renat brännvin kan fås för sex styver kannan,
där mera pengar det finns än råttor i Trosa,
dit ville Petter och dit han styrde sin kosa.

På skeppet stod han och liksom höll sig för magen
förty hans själ var av mycken ångest betagen.
Det stod ej till att gå ned och lägga sig heller
ty stormen blåser som bara hin när det galler.

Ett gudslån (om man ej räknar oxstek och limpa)
han ej fått i sig och våt han var som en simpa.
Uti sitt förskinn han utgjöt hela sin suckan
och snyfta bittert: »Ack den som vore vid luckan!»

I våta byxor han stod vid masten och lipa'.
Det var så kallt så och magen började knipa.
Då kom en båtsman, tog Petter Jönsson i nacken
liksom en hundvalp och slängde ner'en på »backen».

Där låg nu Petter och vattnet skvalpade om'en
och själv han trodde hans sista timma var kommen.
Men båtsman skratta' och ropade i hans öra:
»Vad tusan skulle du på galejan att göra.»

Men stormen tystna och solen sken över skutan
då vakna' Petter och trilla ner i kajutan.
Han tog en långsup, tog två, kröp ner under täcket
och på tre veckor han se'n ej syntes på däck.

Först när i New York på reddan skutan låg inne
kröp Petter fram. Ack! men magerlagd som en pinne
med sorgsna blickar han mätte förskinnets stroppar
och bad för Guds skull om några koleradroppar.

I Castlegarden han slog sig ner vid sin kista
och åt och drack så han kunnat andan sin mista.
Så bar han kistan och alltihop till en jude
som sa: »Mein Herr, firti Thaler kan jag wohl bjude!»

Men Petter Jönsson till hamnen styrde sin kosa
och da'n därpå reste han tillbaka till Trosa.
Och förr ska solen väl spricka sönder i kanten
än Petter Jönsson far ut igen på Atlanten.

MAGNUS ELMBLAD.